

Vergaderjaar 2022–2023

31 288

Hoger Onderwijs-, Onderzoek- en Wetenschapsbeleid

Nr. 1026

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 28 maart 2023

Op 4 oktober 2022 heb ik uw Kamer geïnformeerd over de uitnodiging aan de colleges van bestuur van de universiteiten en twee hogescholen om deel te nemen aan de pilots «Een slimmer collegejaar». Deze pilots moeten de werkdruk bij docenten, onderzoekers én studenten verlagen en ruimte scheppen voor andere activiteiten, zoals bij docenten het verrichten van extra onderzoek of het verbeteren van het onderwijs, en bij studenten bijvoorbeeld extra-curriculaire activiteiten, summer schools, stages of buitenlandverblijf. Inmiddels hebben de instellingen hun interesse voor deelname aan de pilots kenbaar gemaakt.

Het verheugt mij u te melden dat er veel belangstelling is voor de pilots voor «Een slimmer collegejaar». Vrijwel alle universiteiten (waar het probleem vooral speelt) hebben zich aangemeld voor een of meerdere pilots, die lopen tot en met 2026. In totaal gaat het om 14 universiteiten, waaronder ook de Universiteit voor Humanistiek en de Theologische Universiteit Apeldoorn en één hogeschool, namelijk de Hanzehogeschool Groningen. De Hogeschool Saxion heeft zich teruggetrokken mede omdat daar de werkdruk van docenten en studenten in relatie tot de inrichting van het collegejaar uiteindelijk toch onvoldoende speelde. In totaal zijn er 42 pilotprojecten, elke instelling kon met maximaal drie pilotprojecten meedoen.

Tien pilotprojecten betreffen een reflectie op en het ombouwen van curricula, oftewel het kritisch nadenken over de inhoud van de vakken, de hoeveelheid stof en het voorkomen van onnodige overlap op curriculum-niveau. Negen projecten gaan over vernieuwende toetsvormen en herkansingsweken. Denk daarbij onder andere aan een betere timing van tentamens die meer rust voor studenten moet creëren, maar ook het verantwoord terugbrengen van het aantal herkansingsweken. Verder gaan vier pilotprojecten over het breder en beter inzetten van mengvorm van

face-to-face en digitaal-gebaseerde onderwijsactiviteiten, leermaterialen en tools (blended learning) om het onderwijs te verbeteren en de leeropbrengsten van studenten te vergroten. Vier andere behelzen het concentreren dan wel verspreiden van onderwijs- en onderzoekstaken. Uitdaging is hier om bepaalde periodes onderwijsvrij te maken waardoor studenten bijvoorbeeld kunnen werken aan studentenprojecten (challenges) en docenten aan onderzoek of verbetering van het onderwijs. Vijftien projecten zijn een combinatie van alle bovenstaande pilots. Ik verwacht dat zowel studenten als docenten en onderzoekers baat zullen hebben bij de ingediende voorstellen. Ook kunnen studenten actief meepraten over de vormgeving, uitvoering en monitoring van de pilots, bijvoorbeeld via studentenpanels en de medezeggenschap.

Uiteraard mogen de pilots geen negatieve invloed hebben op de onderwijskwaliteit, het eindniveau van studenten en de eindkwalificaties van de deelnemende opleiding. Bij de pilots mag niet hetzelfde aantal uren college in minder weken worden gepland. Het gaat immers om het slimmer inrichten van het onderwijs, waar zowel studenten als docenten baat bij hebben. Het uiteindelijke doel is het opschalen van succesvolle initiatieven.

De Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR) en de Universiteit van Amsterdam (UvA) zorgen als penvoerders voor het delen van kennis, monitoring en verantwoording. Twee jaar na invoering wordt bekeken wat de eerste opbrengsten van de pilots zijn en of bijsturing wenselijk is. In totaal stel ik € 12,7 miljoen beschikbaar voor de pilots. Vanwege de grote belangstelling voor de pilots is dat € 2,7 miljoen meer dan oorspronkelijk was begroot (€ 10 miljoen). Deze extra middelen worden gedekt uit de ruimte van de 10 procent studievoorschotmiddelen voor landelijke prioriteiten. Vandaag vindt op de Universiteit van Amsterdam de aftrap plaats waar alle deelnemende instellingen voor de eerste keer bij elkaar komen.

Een «slimmer collegejaar» is een van de maatregelen van het kabinet om meer rust en ruimte te creëren voor studenten, onderzoekers en docenten. Zo wordt er – via het Bestuursakkoord 2022 hoger onderwijs en wetenschap en de Werkagenda MBO – fors geïnvesteerd in universiteiten, hogescholen en mbo, zodat bijvoorbeeld meer docenten en (jonge) onderzoekers aangenomen kunnen worden. Ook presenteer ik binnenkort de plannen voor het aanpassen van het bindend studieadvies en is naar verwachting voor de zomer een integrale aanpak studentenwelzijn op hogescholen en universiteiten gereed. Hiervoor is € 15 miljoen per jaar beschikbaar. Ook wordt er onderzoek gedaan naar de brede oorzaken van stress en prestatiedruk onder studenten. Tenslotte zorgt de herinvoering van de basisbeurs en het verruimen van de aanvullende beurs voor meer financiële rust bij studenten.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
R.H. Dijkgraaf